

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо науково-консультативного забезпечення цивільного, господарського та адміністративного судочинства (реєстр. № 4297 від 30 жовтня 2020 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 03 листопада 2020 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 18 травня 2021 року (протокол № 55) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо науково-консультативного забезпечення цивільного, господарського та адміністративного судочинства (реєстр. № 4297 від 30 жовтня 2020 року), поданий народними депутатами України Фріс І.П., Совгирею О.В., Стефанчуком М.О. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою прийняття Законопроекту є віднесення фахівця з питань права до учасників господарського, цивільного, адміністративного провадження з одночасним запереченням можливості проведення експертизи у галузі права, а також осучаснене й уніфіковане визначення: вимог, що пред'являються до фахівців з питань права; прав та обов'язків фахівців з питань права; правового статусу висновку з питань права.

Для досягнення зазначеної мети Законопроектом передбачається внесення відповідних змін до Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) та Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), а саме передбачити, що:

- фахівцями з питань права можуть бути лише фахівці у сфері права, які мають науковий ступінь та/або вчене звання;
- висновок фахівця з питань права може стосуватися лише обмеженого кола правових питань;
- висновок з питань права не може містити оцінки доказів, вказівок про достовірність чи недостовірність того чи іншого доказу, про переваги одних доказів над іншими, про те, яке рішення має бути прийнято за результатами розгляду справи;
- висновок фахівця з питань права не є доказом, має допоміжний (консультативний) характер і не є обов'язковим для суду, але суд може

посилатися в рішенні на висновок фахівця з питань права як на джерело відомостей, які в ньому містяться, та має зробити самостійні висновки щодо відповідних питань;

- на фахівця з питань права за аналогією поширюються ті самі, що і на спеціаліста положення відповідних кодексів щодо відводу та самовідводу, судових викликів і повідомлень, судових витрат, участі у підготовчому провадженні, розгляді справи по суті та в апеляційному розгляді, крім положень щодо участі в дослідженні доказів.

На думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, прийняття Законопроекту дозволить підвищити якість судових рішень у цивільних, господарських, адміністративних, справах, а також забезпечити законне право на захист інтересів людини.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Положеннями Конституції України передбачено, що питання судоустрою та судочинства визначаються виключно законами України (пункт 14 частини першої статті 92).

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Верховний Суд, розглянувши Законопроект, зазначив, що він потребує доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень.

Міністерство юстиції України, розглянувши Законопроект, висловило певні зауваження до нього та пропозиції щодо вдосконалення його положень.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини не підтримала прийняття Законопроекту та висловила ряд зауважень до нього.

Інститут законодавства Верховної Ради України за результатами опрацювання Законопроекту висловився, що зазначена у ньому проблема потребує законодавчого врегулювання, зокрема шляхом змін до процесуальних кодексів, запропонованих у проекті. Разом з тим, у висновку до Законопроекту висловлено певні пропозиції щодо вдосконалення його положень.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету, опрацювавши положення Законопроекту, дійшов висновку, що він не матиме впливу на показники бюджету (реалізацію положень законопроекту належить здійснювати за рахунок та в межах видатків державного бюджету, що передбачаються на забезпечення діяльності органів судової влади).

Головне науково-експерте управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку до Законопроекту зазначило, що не заперечує можливості його прийняття, однак вважає за доцільне висловити до його положень ряд зауважень та пропозицій. Зокрема у висновку звертається увага, що внесення запропонованих у проекті змін до частини сьомої статті 303 ГПК України, частини сьомої статті 404 ЦПК України, частини сьомої статті 347 КАС України, якими поняття «науковий висновок» у цих частинах замінюється на «консультативний висновок», не узгоджується з частиною першою статті 47 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», згідно з якою «науково-

консультативна рада утворюється при Верховному Суді з числа висококваліфікованих фахівців у сфері права для підготовки наукових висновків з питань діяльності Верховного Суду, що потребують наукового забезпечення».

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо науково-консультативного забезпечення цивільного, господарського та адміністративного судочинства (реєстр. № 4297 від 30 жовтня 2020 року), поданий народними депутатами України Фріс І.П., Совгирею О.В., Стефанчуком М.О. та іншими, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити члена Комітету Фріс І.П.

Голова Комітету

А.Є. КОСТІН

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Костін Андрій Євгенович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000053E22E0027179400
Дійсний до: 28.04.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-26/03-2021/164442 від 20.05.2021

511678